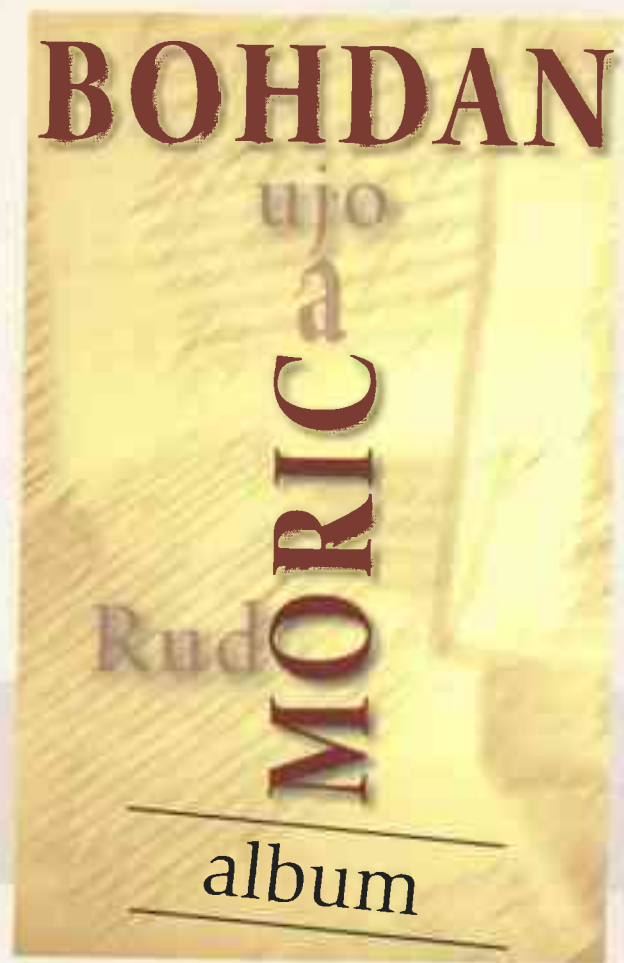

PL-SK
2007-2013
partnerstvom k spoločnému rozvoju

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJU

10 ROKOV S VAMI
ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

*Projekt spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov
Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007 – 2013*

Album je vydaný v rámci projektu
„LITERÁRNE REMINISCENCIE“
PL-SR/ZA/IPP/II/103

Názov: RUDO MORIC A UJO BOHDAN - album

Zostavovateľka: Janka Mudríková

Prekladateľ: Igor Husák

Grafický návrh, technické spracovanie a tlač: Kamil Ďurný - Štúdio D, Čadca

Jazyková úprava: Mária Rosinová

Vydala: Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovacej
pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Rok: 2012

Fotografie: Archív Kysuckej knižnice v Čadci
a Archív literatúry a umenia SNK v Martine

Vydané v edícii, ktorá vznikla v rámci uvedeného projektu:
Albumy významných spisovateľov a publicistov – osobnosti Kysúc a Žywca

Ujo Bohdan - hlavná postava z knihy Ruda Morica Z polovníckej kapsy

Horár ujo Bohdan, človek srdečný, dobre pozná prírodu, život zvierat. Za pochôdky horou so svojím spoločníkom vše si spomenie, čo v hore zažil s lesnou zverou. Vtedy siahne do kapsy svojich polovníckych skúseností a živo, farbisto i výstižne vyrozpráva príhody o líške Mudráčke, o lesnom sedmospáčovi, o prefikanej vrane a iných obyvateľoch lesov a polí. Utešene opisuje krásu prírody slovenských hôr.

Rudo Moric

Bohdan Müller (fotografia z poľovníckeho lístka)

BOHDAN MÜLLER

hoci sa zaslúžil o rozvoj poľovníctva v oblasti Novej Bystrice,
vďaka ktorému sa vďaka práci z praxou a znalosť
dobre pozná, aby sa vďaka práci v oblasti krásy Kysúc

**Narodil sa 2. 12. 1898 na hrade Orlik v južných Čechách.
Zomrel 30. 7. 1972 v Karvinej.**

*Bohdan Müller so svojimi
rodičmi (rok 1900)*

Bohdan Müller ako chlapec

Ján Kaluža

*Rudo Moric nebol jediný, kto písal o Bohdanovi Müllerovi. V roku 1966 vyšla kniha reportáží Jána Kalužu - **Stopami rysa ostrovida** - z oblasti Vychylovky o odchyte rysov, ktoré tu boli v tom čase veľmi premnožené. Tieto zvieratá chytil Bohdan Müller do špeciálneho zariadenia, ktoré sám vymyslel i postavil. Od roku 1960 sa mu podarilo chytiť 18 živých rysov. Po odchyte putovali do ZOO v Bojniciach, Bratislave, Ostrave a inde.*

Bohdan Müller bol výborný rozprávač. Radi ho počúvali dospelí aj deti. Na fotografii z roku 1963 návštevníkom bratislavskej ZOO rozprával o zvieratách, ktoré žijú na Kysuciach.

Bohdan Müller v mládežníckom tábore v Starej Bystrici, kde bol pozvaný, rozprával o rysoch. (Fotografia z roku 1964)

Horáreň na Bystriciach, kam chodil Rudo Moric (dnes už nestojí).

Bohdan Müller s poľovníkmi v revíre

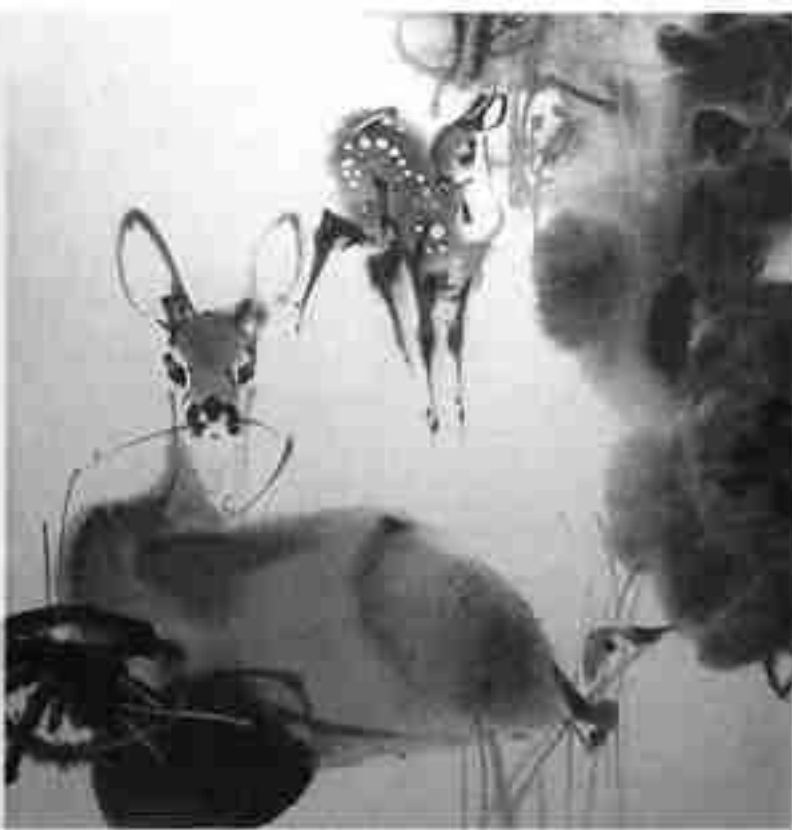

*Rudo Moric na besede v Okresnej knižnici v Čadci (rok 1972).
Medzi čitateľov ho uvádza riaditeľka knižnice pani Zuzana Krištofová.
Príbehy Ruda Morica pre deti a mládež patrili k najčítanejším.*

*Bohdan Müller bol výborným maliarom. Na fotografii je jeden
z jeho zachovaných akvarelov Polovník na postriežke.*

Rudo Moric v úvode knihy Z poľovníckej kapsy píše:

„Hlavná postava tejto knihy nie je vymyslená. Ujo Bohdan Müller skutočne žije v hlbokých kysucých horách. Celý svoj život prežil v prírode, ktorú miluje a chráni ako oko v hlave. Stará sa o stromy i zverinu ako starostlivá mať o vlastné dieťa. Je to jeden z tých ľudí, ktorí sú zárukou, že sa naše hory nikdy nepremenia na holé kamenisté svahy, že v nich bude vždy nadostač všakovej zveriny...“

MORIC A BOHDAN

Rudo

Každý malý čitateľ, ktorý rád číta príbehy o zvieratkách, pozná uja Bohdana z príbehov Ruda Morica. Ide o skutočnú osobu. **Bohdan Müller** žil a pôsobil v Bystrickej doline (na Kysuciach) ako horár a lesník. Obýval zrubovú drevenicu – hájovňu. V nej býval dvadsať rokov spolu s rodinou. Jeho poľovnícke zážitky opísal spisovateľ **Rudo Moric** v knižkách *Po lesných chodníkoch* (1955), *Z poľovníckej kapsy* (1955) a **Ján Kaluža** v reportáži *Po stopách rysa ostrovida* (1966).

Bohdan Müller - lesník, ochranár prírody a výnimočný rozprávač

Narodil sa 2. 12. 1898 na hrade Orlík v južných Čechách. V rokoch 1916 - 1919 študoval na Českej škole revírnickej v Písku. Po štúdiu sa vrátil do miesta svojho rodiska, kde vykonával poľovnícku službu ako horár. V roku 1932 odišiel do Štiavnických vrchov. Keďže horáreň v Štiavniku ešte v tom roku vyhorela, prešiel do Petrovíc na Správu veľkostatku Popperovského, kde pracoval ako nadlesný. V roku 1945 bol ako štátny zamestnanec preradený do funkcie vedúceho poľesia do horárne vo Vychylovke. Tu prišiel s manželkou Štefániou (spisovateľ Rudo Moric v knihe *Z poľovníckej kapsy* ju volá Hana) a dvoma synmi - Bohdanom a Ottom.

Bol prvotriednym odborníkom v pestovaní a ochrane lesov a zveriny v nich, pri manipulácii s drevom a tiež obávaným prenasledovateľom pytliačkov. Do povedomia v bývalom Československu, ale aj Európy sa dostal ako lovec živých rysov.

Známy slovenský spisovateľ Rudo Moric pricestoval do Vychylovky, aby absolvoval s Bohdanom Müllerom pochádzky vychylovskými končinami v jeho revíri, a pritom počúval neuveriteľné príbehy, ktoré neskôr vydal v knihe *Z poľovníckej kapsy* (1955).

Bohdan Müller zomrel 30. 7. 1972 vo veku 74 rokov. Jeho telesné pozostatky sú uložené na cintoríne v Žiline.

- *prozaik a publicista (pseudonymy: Rudo Mor, R. M. Sučiansky a i.)*

Narodil sa 27. 3. 1921 v Sučanoch v rodine železničiara, kde získal základné vzdelanie. V štúdiu pokračoval v Martine a na učiteľskom ústave v Bánovciach nad Bebravou. Neskôr pokračoval vo vzdelávaní popri zamestnaní na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Trnave, kde získal doktorát z filozofie. Po ukončení štúdia pôsobil v rokoch 1941-43 ako učiteľ v Belej. Ako príslušník 1.čs.armády na Slovensku sa aktívne zúčastnil SNP, po jeho potlačení bol internovaný v zajateckých táborech v Rakúsku. V rokoch 1946-48 pokračoval v učiteľskej dráhe v Stupave, kde taktiež vydával detský časopis Okienko Záhoria. Bol dramaturgom Školofilmu, neskôr pracovníkom Výskumného ústavu pedagogického a tajomníkom Zväzu slovenských spisovateľov. V roku 1959 sa stal riaditeľom vydavateľstva Mladé letá a od roku 1964 bol predsedom výboru Slovenského literárneho fondu, ktorého úlohou bolo podporovať tvorivú činnosť v oblasti pôvodnej umeleckej a vedeckej literatúry. Ako jeho riaditeľ dbal na vyváženú edičnú politiku, pričom po celý čas svojho pôsobenia vo vydavateľstve vytváral publikačný priestor pre mladú generáciu. Jeho pričinením došlo v roku 1968 aj k obnoveniu vydávania Slniečka, najznámejšieho medzivojnového časopisu pre deti. Zomrel 26. 11. 1985 v Bratislave.

Jeho knihy mali veľký ohlas doma aj v zahraničí. Hojne boli prekladané do srbochorváčtiny, bulharčiny, poľštiny, ruštiny, maďarčiny a nemčiny.

Diela: Lyžiar Martin (1947), Žofka (1948), Družina z Dlhej ulice (1949), Miško hrdina (1949), Pozor, filmujeme (1950), Explózia (1951, 5. vyd. 1984), Tri roky (1951), Ako sme sa hrali (1952), Prvý z Dvorov (1953), Majster päťtarských rukavíc (1954, 1961), Z polovnickej kapsy (1955, 9. vyd. 1987), Cez šesťdesiatjeden končiarov (1956), Prípady „Tubercilín“ (spolu s I. Vaňom 1957), Pri zakliatej rieke (1958), Našiel som vám kamarátov (1960), Trikrát som ušiel (1961, 1976), Smutný Suarez (1962, 3. vyd. 1983), O divej kačičke (1962), Čo je rýchlejšie (1962), Oktávia ide stovkou (1964), Kukučia rozprávka (1965, 1967), Srnka s červenými hviezdčkami (1967), Teraz ho súdia nepriatelia (1967), Srnček Parožtek (1968), Ako vretenica Klukatá o chvost prišla (1969), Sen o chlebe (1969), Ako sa princezná Núrka stratila a ako sa našla (1970), Rozprávka z lesa (1971, 1981), O muške Svetluške (1972, 1974), O Haríkovi a Billovi, dvoch kamarátoch (1973, 1979), O Blažejovi, čo sa nebál (1975), Svetlo náčelníka Hatueya (1975), Ako som krstil medveďa (1976, 1980), Rozprávky z ostrova orchideí (1976), O dvoch mravcoch Pobehajcoch (1977), Koník majstra Machuľku (1977, 1982), Mój veľký malý kamarát (1978), Podivuhodné príbehy Adama Brezulu (1980), Žalobaba (1980), Tulák Packo (1981), Hlupáčik s veľikánskou jednotkou (1983), Pipitov čarovný vláčik (1984), Kde je dobre a kde najlepšie (1985), Sen značky Pelé (1987), Lizočka a Drcko z Kamenice (1989).

Rudo Moric i wuj Bohdan

Každý malý čitateľ, ktorý lubi čítať opowieści o zwierzętach zna z historyjek Ruda Mórica wuja Bohdana. Była to postać prawdziwa. **Bohdan Müller** żył i pracował w Bystrickej dolinie jako leśnik. Wraz z małżonką Haną przez dwadzieścia lat mieszkał w drewnianym domu zrębowym – gajówce. Jego myśliwskie przeżycia opisał Rudo Móric (pisarz, 1921-1985) w książeczkach „Po lesnych chodnikoch” („Leśnymi ścieżkami”, 1955) i „Z polowniczej kapsy” („Z myśliwskiej torby”, 1966) oraz **Ján Kaluža** w reportażu „Po stopach rysa ostrovida” („Śladami rysia”, 1966).

Rudo Móric we wstępie do książki „Z polowniczej kapsy” pisze:

„Główna postać tej książki nie została wymyślona. Wuj Bohdan Müller naprawdę mieszka w głębi kysuckich gór. Całe swoje życie przeżył na łonie przyrody, którą kocha i pilnuje jej jak oka w głowie. Opiekuje się drzewami i zwierzyną tak jak troskliwa matka troszczy się o własne dzieci. Jest to jeden z tych ludzi, którzy gwarantują, że nasze góry nigdy nie zamienią się w gołe, kamieniste zbocza, że w nich zawsze będzie pod dostatkiem wszelkiej zwierzyny...”

Bohdan Müller

- *leśnik, działacz ochrony przyrody i wybitny gawędziarz*

Urodził się 2 12 1898 roku. W latach 1949 -1966 kierował rewirem w Novej Bystricy - Vychylovke. Zajmował się ochroną i odstrzałem zwierzyny łownej.

Jako pierwszy na Słowacji zasłużył się humanitarnym chwytem żywych, nadmiernie rozmnożonych rysów do specjalnie przygotowanych klatek, które rozmieszczał na grzbietach Beskidów jako karmniki dla zwierzyny. Schwytane zwierzęta dostarczał następnie do ogrodów zoologicznych w Bratysławie, Bojnicach i Ostrawie. Zmarł 30 7 1972 roku w Karwinie, ale w dalszym ciągu będzie żył jako wuj Bohdan we wspomnieniach czytelników.